

PROFILUL DEMOGRAFIC AL SATULUI GHIDIGHICI

Satul Ghidighici este o localitate situată în regiunea de Centru a Republicii Moldova la 7 km de capitală și este în componența municipiului Chișinău. În contextul schimbărilor demografice, profilul de față are rolul de instrument analitic pentru autoritățile publice locale și pentru partenerii de dezvoltare. El este elaborat pentru a susține planificarea bazată pe evidențe și adaptarea politicilor locale la tendințele demografice. Profilul integrează date oficiale din Banca de date a Biroului Național de Statistică pe perioada 2014–2024, rezultate ale Recensământului Populației și Locuințelor 2024, informațiile administrative transmise de Primăria Ghidighici fiind interpretate într-o manieră analitică pentru a evidenția tendințele esențiale și implicațiile acestora la nivel local.

Context demografic general

Republica Moldova se confruntă cu o **reducere continuă a populației** determinată de **emigrarea masivă, natalitatea scăzută și îmbătrânirea accentuată** a populației. Conform prognozei oficiale¹, în scenariul mediu, populația țării (fără regiunea din stânga Nistrului și mun. Bender) este estimată să scadă de la 2.423.300 persoane în 2023 la 1.955.600 persoane în anul 2040, ceea ce reprezintă o reducere de peste 19% în mai puțin de două decenii. În toate scenariile până în 2040 se prevede o **creștere constantă a ponderii persoanelor vârstnice**, concomitent cu o **scădere a proporției tinerilor**. Această scădere este determinată de sporul natural negativ, de nivelul persistent al emigrației și de îmbătrânirea accelerată a populației. Evoluția dată va avea implicații directe asupra pieței muncii, va genera un **dezechilibru între generații** și o **rată de dependență tot mai ridicată**, ceea ce presupune că segmentul populației active economic va trebui să susțină un număr în creștere de persoane dependente — atât copii, însă preponderent vârstnici. Vor fi implicații directe asupra sistemului de pensii și asupra capacității de susținere a serviciilor sociale.

Datele recensământului populației Republicii Moldova din 2024 arată că în municipiul Chișinău, în cadrul căruia se află și satul Ghidighici, s-a înregistrat o creștere a populației, cu 16,8% comparativ cu cel din 2014. Prognoza oficială² elaborată prognozează însă pentru municipiul Chișinău una dintre cele mai mici rate de scădere de 5,4% până în 2033 (*Tabelul 1*). Situația se explică prin migrația internă pozitivă datorită oportunităților economice și sociale mai bune, cu precădere a tinerilor și persoanelor de vârstă activă ceea ce contribuie la menținerea unui echilibru demografic mai stabil. Având în vedere aceste evoluții, **satul Ghidighici ar trebui să valorifice această tendință**, atrăgând populația tânără și activă prin **dezvoltarea infrastructurii, diversificarea locurilor de muncă și crearea de condiții favorabile pentru viața de familie**. Integrarea mai strânsă în **zona periurbană a Chișinăului** ar putea transforma localitatea într-un spațiu atractiv pentru trai, contribuind astfel la **revitalizarea demografică**.

Tabelul 1. Numărul proiectat al populației pentru Republica Moldova și municipiul Chișinău (scenariul mediu, 2023–2033)

	2023	2028	2033	Scăderea, % 2023–2033
Total Republica Moldova	2423294	2236942	2071362	-14,5
Municipiul CHIȘINĂU	665462	646811	629465	-5,6

Sursa: Populația Republicii Moldova la orizontul anului 2040 / coordonatorul ediției: Olga Gagauz. Chișinău: [S. n.], 2024.

Satul Ghidighici: structura și dinamica populației

¹ Populația Republicii Moldova la orizontul anului 2040 / coordonatorul ediției: Olga Gagauz ; autorii: Olga Gagauz, Irina Pahomii, Maxim Slav [et al.] – Chișinău : [S. n.], 2024. <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2025/01/Raport-analitic-Populatia-Republicii-Moldova-la-orizontul-anului-2040.pdf>

² Ibidem.

Potrivit Recensământului populației și locuințelor din 2024 (RPL 2024), populația stabilă a satului Ghidighici este de 5240 persoane, dintre care 2786 femei (53,2%) și 2454 bărbați (46,8%). Această valoare este semnificativ mai mare decât cea raportată de Biroul Național de Statistică prin metoda reședinței obișnuite, care estima în anul 2024 o populație de doar 4434 persoane. Diferența de peste 806 persoane (aprox. 15,3%) subliniază limitele metodelor administrative curente de estimare, dar și faptul că satul găzduiește o populație efectiv prezentă mai mare, neînregistrată oficial cu domiciliul sau reședința obișnuită (*Figura 1*). Astfel, migrația internă neînregistrată administrativ este una din cauzele acestui decalaj de date.

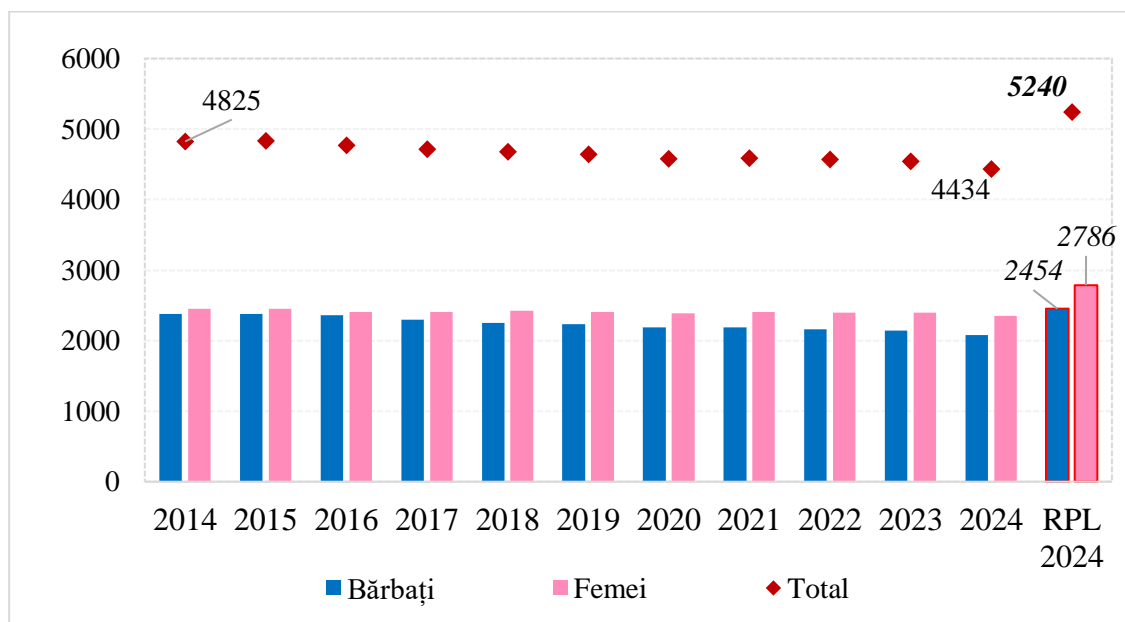

Figura 1. Populația satului Ghidighici, 2014–2024: estimări oficiale vs. RPL 2024

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Analiza piramidei pe vârste a populației, pe baza datelor prezentate, indică o distribuție demografică ce reflectă atât caracteristicile evoluției populației, cât și posibilele tendințe sociale și economice ale acesteia. Potrivit datelor, populația tânără (0-19 ani) totală reprezintă – 28,8%, masculină 31,4%, iar cea feminină – 26,7%.

Categoria de populație adultă (20-64 de ani) constituie în cazul bărbaților și femeilor aproape aceeași pondere, 57% și 56,6%. Aceste cifre reprezintă **un indicator pozitiv din perspectiva echilibrului demografic și a dezvoltării economice. Această repartizare echilibrată sugerează o potențială forță de muncă stabilă, compatibilă cu dinamica pieței muncii. Cu toate acestea, prevalența probabilă a angajării în orașul Chișinău, în detrimentul implicării în câmpul muncii în localitatea Ghidighici, poate duce la o reducere a utilizării potențialului acestei categorii de populație.**

De asemenea datele din piramidă ne arată o reprezentare redusă a categoriei de vârstă 20-29 de ani în cadrul populației, ceea ce reflectă un proces accentuat de migrație a tinerilor către alte zone, în special către orașul Chișinău. Această proporție scăzută reflectă și consecințele unei natalități reduse în trecut, care a impactat direct dimensiunea acestei cohorte și implicit, dinamica demografică a satului.

Ponderea redusă a segmentului de populație cu vârstă 20-29 de ani are implicații semnificative asupra pieței muncii și, implicit, asupra economiei locale. Persoanele între 20 și 29 de ani reprezintă, de obicei, o parte importantă a forței de muncă active, inovatoare și adaptabile la schimbări tehnologice și de piață și cei care impulsionează antreprenoriatul. Ponderea redusă a acestei categorii duce la o scădere a disponibilității de lucrători tineri. De asemenea, această pondere redusă a tinerilor cu vârsta 20-29 de ani va genera efecte demografice precum reducerea nupțialității și ulterior a natalității, generând **provocări legate de potențiala regenerare demografică.**

Populația vârstnică (65+) este mai accentuată în rândul femeilor cu 16,7%, decât al bărbaților cu 11,6%, semnalând diferențele privind speranța de viață pe sexe. Per total populație, ponderea vâstnicilor constituie 14,3%. Datele ne permit să estimăm că în următorii 10 ani este posibil ca procesul de îmbătrânire demografică în localitatea Ghidighici să nu se accentueze profund din considerentul că generațiile care în prezent au vârsta 50-59 de ani sunt mai puțin voluminoase din cauza implicării în migrația internațională decât generațiile actuale care au vârsta de 60-69 de ani și cărora primele le vor lua locul celor din urmă (Figura 2.). Totodată, **proximitatea geografică a localității față de capitală va fi ca un factor de atractivitate, determinând imigrarea internă a populației ceea ce ar putea modifica tendințele demografice actuale.**

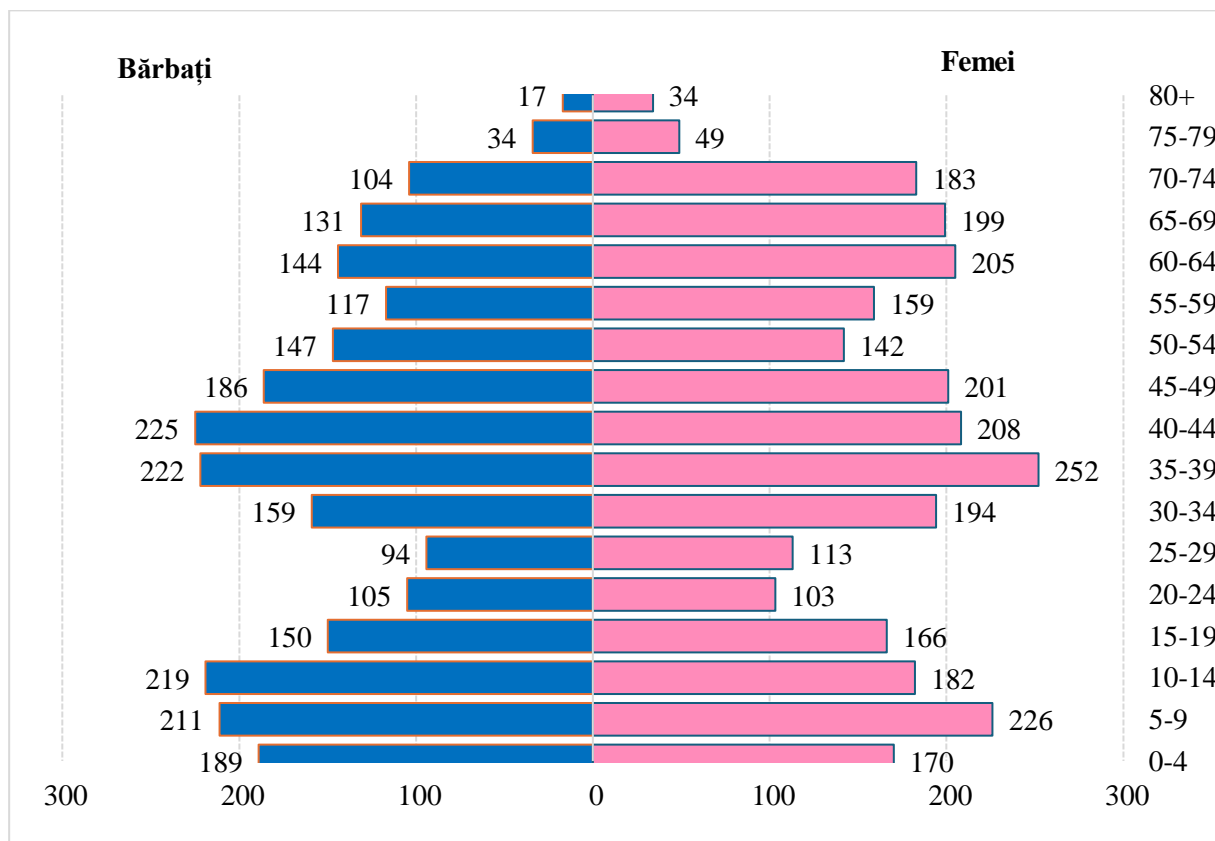

Figura 2. Piramida pe vârste a satului Ghidighici, RPL 2024.

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Analiza datelor din evidența curentă a populației ne arată că populația tânără (0-18 ani) a rămas relativ constantă în intervalul 2014-2024. Datele evidențiază transformări semnificative în structura pe grupe de vârstă a populației, sugerând un proces accentuat de îmbătrânire demografică fiind evidentă scăderea ponderii populației în vârstă aptă de muncă, de la 62,3% la 55,5% (-6,8 p.p.). Această evoluție reflectă atât efectele migrației externe a populației active, cât și intrarea unor cohorte mai mici pe piața muncii. În contrast, ponderea pensionarilor după limita de vârstă a crescut semnificativ, de la 13,7% la 20,7% (+7 p.p.), ceea ce confirmă tendința de îmbătrânire a populației. Populația în vârstă aptă de muncă masculină s-a redus cu 7%, iar cea feminină cu aproximativ 5%. Respectiv, în aceste condiții avem o creștere a persoanelor după limita de vârstă de pensionare, de câte 7% atât în rândul bărbaților cât și a femeilor, în pofida majorării acesteia (Figura 3.). În acest context, creșterea pensionarilor solicită servicii de sănătate și suport social mai intens, ceea ce trebuie planificat și gestionat strategic.

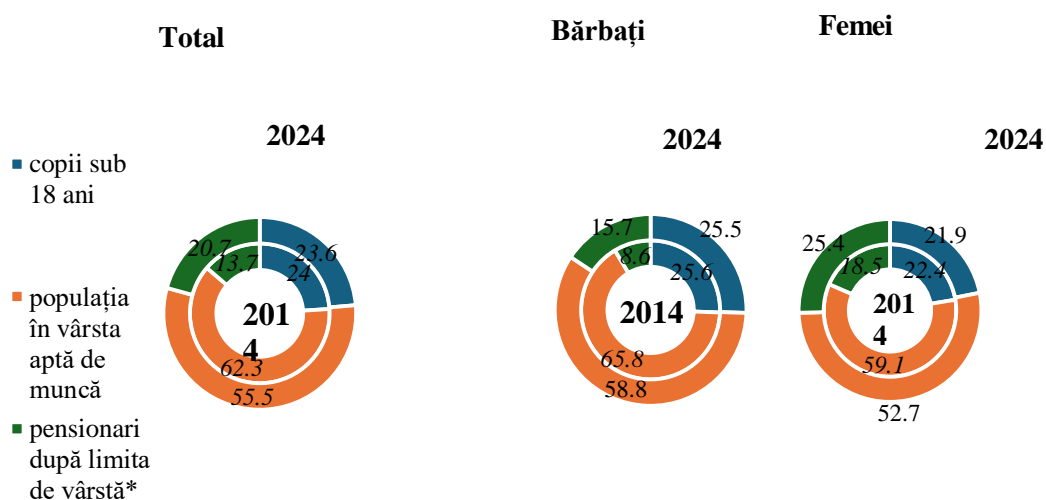

Figura 3. Structura pe categorii de populație, satul Ghidighici 2014 și 2024, %

Sursa: Biroul Național de Statistică/Banca de date

Notă: în 2014 pentru bărbați populația de 62 ani și peste, iar pentru femei - de 57 ani și peste; în 2024 pentru bărbați populația de 63 ani și peste, iar pentru femei - de 60 ani și peste

În rezultatul acestor schimbări, raportul total de dependență demografică (Tabelul 2.) a urcat de la 60,2 persoane dependente (populația de 0-18 ani și 57/62+ ani) la 100 persoane active în 2014, la circa 80 în 2024, indicând intensificarea presiunii asupra sustenabilității economice, a serviciilor sociale și a capacității satului de a-și menține dinamica demografică. În structură, se observă creșteri pentru ambele componente ale dependenței. Raportul de dependență al tinerilor (0–18 ani) a crescut moderat, de la 38,4% la 42,5% (+4,1 p.p.). Această evoluție poate reflecta fie o ușoară stabilizare a natalității, fie reducerea mai accentuată a populației active, ceea ce duce la creșterea relativă a ponderii tinerilor dependenți. Raportul de dependență al vârstnicilor (57/62+ ani) a înregistrat o creștere semnificativă, de la 21,8% la 37,5% (+15,7 p.p.), fiind principalul factor care determină creșterea raportului total.

Tabelul 2. Evoluția raportului de dependență demografică în satul Ghidighici estimări curente, anii 2014 și 2024

Indicator	2014	2024
Raportul total de dependență, %	60,2	80
Raportul de dependență al tinerilor (0–18 ani), %	38,4	42,5
Raportul de dependență al vârstnicilor (57/62+ ani), %	21,8	37,5

Sursa: calculat în baza datelor Biroului Național de Statistică

Aspecte privind structura socioculturală a populației satului Ghidighici

Structura educațională a populației din satul Ghidighici în 2014 și 2024 evidențiază un nivel mediu de instruire predominant, specific localităților rurale aflate în proximitatea centrelor urbane. Schimbările cele mai notabile se înregistrează în domeniul studiilor superioare, în special la nivelul ciclului II (masterat) și ciclului III (doctorat/postdoctorat). Astfel, ponderea persoanelor cu masterat a crescut de la 1,31% în 2014 la 4,5% în 2024, iar doctoratul și postdoctoratul au urcat de la 0,19% la 0,32%. Aceste creșteri, chiar dacă procentual mici, reflectă o tendință clară de profesionalizare avansată și de investiție în educația postuniversitară, indicând că o parte a populației tânără sau activă profesional a accesat niveluri educaționale superioare. În ceea ce privește educația universitară de licență, structura rămâne aproape constantă, 16,6% în 2014 comparativ cu 15,9% în 2024, ceea ce sugerează o stabilitate în baza educațională deja existentă.

Educația profesional-tehnică prezintă, însă, dinamici diferite: nivelul postsecundar scade ușor, în timp ce nivelul profesional secundar crește de la 15,4% la 17,1%, indicând o orientare mai mare către calificări tehnice, care permit ocuparea rapidă pe piața muncii. Se observă, totodată, o scădere semnificativă a ponderii persoanelor cu studii liceale și mediu general, de la 22,8% la 16,2%, precum și o ușoară scădere a celor cu studii gimnaziale incomplet, de la 24,3% la 21,8%. Aceasta sugerează o reducere a abandonului școlar și o creștere a continuării studiilor superioare de către tineret. În 2024 procentul celor fără școală absolvită este aproape nesemnificativ, 0,02%. Persoanele cu educație preșcolară reprezintă 2,0%, iar cele cu studii primare 9,9% (Tabelul 3.). Aceste date arată că majoritatea populației are acces la învățământul obligatoriu, iar analfabetismul este practic eliminat.

Tabelul 3. Structura populației după nivelul educațional în 2014 și 2024, satul Ghidighici

	Total	Doctorat, postdoctorat	Masterat, inclusiv ciclul II	Superior inclusiv ciclul I	Mediu de specialitate	Secundar profesional	Mediu de cultura generala/ liceal	Mediu incomplet/ gimnazial	Primar/ fără studii
2014	4129	8	54	687	528	637	945	1006	264
	În %	0,19	1,31	16,6	12,7	15,4	22,8	24,3	6,3
		Superior (ciclul III)/doctorat, postdoctorat	Superior (ciclul II)/masterat	Superior (ciclul I)/licență; superior universitar finalizat până în 2008	Profesional tehnic postsecundar (colegiu, «tehnicum», școală în domeniul medical, farmaceutic, pedagogic și arte frumoase	Profesional tehnic secundar (școală profesională/meserii, «PTU»)	Liceal (10-12 clase)/mediu general (10-11 clase)	Gimnazial (mediu incomplet)	Fără școală absolvită – 1/0,02% Educație preșcolară – 89/2,0% Primar – 440/9,9%
2024	4444	14	200	708	542	759	721	970	
	În %	0,32	4,5	15,9	12,2	17,08	16,2	21,8	

Sursa: Biroul Național de Statistică, RPL 2014 și 2024.

Notă: În 2024 este inclusă populația cu reședința obișnuită de 10 ani și peste, iar în 2014 populația în vârstă de 15 ani și peste

Conform recensământului din 2014, în satul Ghidighici, populația este predominant de etnie moldovenească (87,0%, n = 4 358), urmată de români (9,4%, n = 469) și ruși (1,7%, n = 87), evidențiind o structură etnică clar dominată de moldoveni. În 2024, majoritatea, **79,4%**, se declarau moldoveni, urmași de români cu **18,3%**. Minoritățile etnice reprezentau împreună puțin peste 2%, dintre care ucrainenii constituiau **1,1%**, rușii **0,7%**, găgăuzii **0,1%**, bulgarii **0,1%**, iar alte etnii și persoanele care nu și-au declarat etnia reprezentau împreună aproximativ **0,4%**. Această structură evidențiază o populație predominant autohtonă, cu prezența redusă a minorităților etnice.

Mișcarea naturală a populației satului Ghidighici

Natalitatea

Atât datele absolute privind numărul de născuți-vii cât și rata natalității ne arată o diminuare semnificativă în perioada 2014-2024, de la 60 până la 38 și respectiv de la 12,4% la 8,5%. În 2016 a avut loc o creștere temporară, de la 59 în 2015 la 67, dar ulterior numărul a prezentat o tendință tot mai descendentă. Rata de natalitate a atins maximum de 14% în 2016, apoi a scăzut continuu în proporție de 30% (Tabelul 4.). Această tendință de scădere accentuată indică o problemă demografică serioasă, cu potențial impact asupra structurii populației și asupra sustenabilității sociale și economice pe termen lung. O rată de natalitate scăzută poate duce la îmbătrânirea populației și la reducerea forței de muncă în viitor.

Tabelul 4. Numărul de născuți vii și rata de natalitate în perioada 2014-2024, satul Ghidighici

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Numărul de născuți vii	60	59	67	60	61	50	49	38	49	40	38
Rata de natalitate (în‰)	12,4	12,2	14,0	12,7	13,0	10,7	10,7	8,2	10,7	8,8	8,5

Sursa: Biroul Național de Statistică; rata calculată în baza datelor Biroului Național de Statistică

Mortalitatea populației

Numărul total de decese din satul Ghidighici a fluctuat pe parcursul perioadei 2014-2024, atingând un vârf în 2017 (65 decese) și înregistrând un minim în 2024 (36 decese). Număr mare de decese au fost înregistrate și în 2021 și 2022 din cauza pandemiei de COVID-19 cu câte 60 și respectiv 59 de cazuri. Reducerea din ultimii ani 2023-2024 nu neapărat reflectă o îmbunătățire reală a sănătății populației, ci se produce în contextul reducerii bazei demografice. În toți anii numărul de decese este mai mare semnificativ în rândul bărbaților decât al femeilor. Rata de mortalitate generală oscilează între 7,2‰ și 13,8‰ în perioada 2014-2024. Valoarea maximă de 13,8‰ s-a înregistrat în 2017 și minimă de 7,2‰ în 2024 (*Tabelul 5*). Rata de mortalitate masculină este semnificativ mai mare decât cea feminină în toată perioada analizată – ceea ce corespunde tendințelor demografice naționale, explicabile prin speranța de viață mai scurtă la bărbați și expunerea mai mare la riscuri.

Tabelul 5. Evoluția numărului de decese și a ratei mortalității în satul Ghidighici, total și pe sexe, 2014-2024

	Număr decese			Rata mortalității, (‰)		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
2014	49	30	19	10,1	12,6	7,7
2015	44	30	14	9,1	12,5	5,7
2016	43	26	17	9,0	11,0	7,0
2017	65	40	25	13,8	17,3	10,3
2018	42	24	18	8,9	10,6	7,4
2019	42	27	15	9,0	12,1	6,2
2020	46	29	17	10,0	13,2	7,1
2021	60	33	27	13,0	15,0	11,2
2022	59	34	25	12,9	15,7	10,4
2023	49	29	20	10,7	13,5	8,3
2024	36	26	10	7,2	12,4	4,2

Sursa: Biroul Național de Statistică; rata calculată în baza datelor Biroului Național de Statistică

Sporul natural

În perioada 2014–2024, satul Ghidighici a înregistrat o evoluție fluctuantă a sporului natural al populației, cu alternanțe între creștere și scădere naturală. Deși în prima jumătate a perioadei (2014–2018) predomină valori pozitive, indicând un echilibru demografic relativ stabil, în intervalul 2021–2023 se remarcă un declin accentuat determinat de creșterea mortalității, posibil în contextul efectelor pandemiei și al îmbătrânirii populației. În 2024 se observă o ușoară revenire, însă nivelul rămâne foarte scăzut (+0,45‰) (*Tabelul 6*). Evoluția ratei sporului natural confirmă trecerea de la un model de creștere demografică la unul de declin și stagnare, caracterizat prin: reducerea treptată a natalității; episoade de mortalitate ridicată; instabilitate demografică accentuată după 2020.

Tabelul 6. Indicatorii sporului natural în satul Ghidighici, în perioada 2014-2024

Anul	Spor natural (nașteri–decese), persoane	Rata sporului natural (calculat la 1000 persoane, ‰)
2014	+11	+2,28

2015	+15	+3,10
2016	+24	+5,03
2017	-5	-1,06
2018	+19	+4,06
2019	+8	+1,72
2020	+3	+0,66
2021	-22	-4,79
2022	-10	-2,19
2023	-9	-1,98
2024	+2	+0,45

Sursa: calculat în baza datelor Biroului Național de Statistică

Nupțialitatea și structura populației după starea civilă în satul Ghidighici

Analiza evoluției structurii populației după starea civilă în satul Ghidighici pentru anii 2004, 2014 și 2024 evidențiază transformări în comportamentul matrimonial și în structura socială a populației. În anul 2004, populația era caracterizată printr-o predominanță clară a persoanelor căsătorite (57,0%), urmate de cele necăsătorite (30,4%), în timp ce văduvii și divorțații aveau ponderi relativ reduse (8,2% și respectiv 4,4%). Această structură reflecta un model familial tradițional, în care căsătoria reprezenta forma dominantă de organizare a vieții de familie. Până în 2014, se observă o consolidare a ponderii persoanelor căsătorite, care ajunge la 59,8%, concomitent cu o reducere a proporției celor necăsătoriți (25,8%). În același timp, crește ușor ponderea persoanelor văduve (9,1%) și a celor divorțate (5,4%), ceea ce poate fi asociat atât cu procesul de îmbătrânire demografică, cât și cu o ușoară creștere a instabilității familiale.

În 2024 ponderea persoanelor căsătorite constituie 61,06%, în timp ce proporția celor necăsătoriți – 21,92%. În paralel, ponderea persoanelor divorțate continuă să crească, ajungând la 8,34%, ceea ce indică o accentuare a instabilității familiale, în timp ce proporția văduvilor scade la 8,71% (Tabelul 7.).

Tabelul 7. Structura populației după starea civilă în 2004, 2014 și 2024, satul Ghidighici

	Total	Necăsătorit/ă	Căsătorit/ă	Văduv/ă	Divorțat/ă	Nedeclarat
2004	4165	1265	2372	343	184	1
în %		30,4	57,0	8,2	4,4	0,02
2014	4129	1063	2468	376	222	
în %		25,8	59,8	9,1	5,4	337
2024	4043	886	2468	352	337	
în %		21,92	61,06	8,71	8,34	

Sursa: Biroul Național de Statistică, RPL 2004, 2014 și 2024

Numărul total de căsătorii în satul Ghidighici în perioada 2014-2024 a prezentat o tendință de declin, de la 43 în 2014 la 8 în 2024. În 2020 din cauza pandemiei de COVID-19 s-a înregistrat un număr de 20 căsătorii. Astfel din cauza restricțiilor unii și-au amânat înregistrarea căsătoriei în anul următor când am avut o creștere a acestui indicator la 33 căsătorii. Ulterior în anii următori 2022-2024, tendința este de scădere. Numărul redus de căsătorii ar putea fi explicat, parțial, prin faptul că unii tineri din sat își înregistrează căsătoria în municipiul Chișinău, deși au reședința în comunitate, preferând astfel să își oficializeze căsătoria în capitală. Această situație poate conduce la subestimarea numărului real de căsătorii.

Rata de nupțialitate în perioada 2014-2020 s-a înjumătățit de la 8,9‰ în 2014 la 4,3‰ în 2020, urmează o recuperare parțială în 2021, cu o rată de 7,1‰, apoi o reducere continuă până în 2024 cu 1,8‰ (Tabelul 8.). În contextul unei localități aflate în proximitatea capitalei, aceste date pot semnala o **transformare socio-demografică** – de la o comunitate rurală la una cu comportamente

demografice urbane. Reducerea nupțialității are implicații directe asupra evoluției ratei de natalitate conducând la scăderea acesteia și asupra dinamicii demografice locale.

Tabelul 8. Numărul de căsătorii și rata de nupțialitate a populației în perioada 2014-2024, satul Ghidighici

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Numărul total de căsătorii	43	64	43	34	27	30	20	33	25	16	8
Rata de nupțialitate (în‰)	8,9	13,2	9,0	7,2	5,7	6,4	4,3	7,1	5,4	3,5	1,8

Sursa: Biroul Național de Statistică; rata calculată în baza datelor Biroului Național de Statistică

Structura gospodăriilor

Conform recensământului din 2014, numărul de gospodării în satul Ghidighici era de 1502. Dintre acestea 47% (706) erau gospodării cu copii 0-17 ani, ceea ce indică că aproape jumătate din gospodării contribuiau direct la regenerarea populației. Dintre acestea 7,5% (53) erau gospodării cu 3 și mai mulți copii. Gospodăriile alcătuite dintr-o persoană constituiau 12,5% (187), sugerând prezența unui segment semnificativ de populație adultă și vârstnică singură. Gospodăriile formate dintr-un vârstnic (65+) reprezentau 3,8% (57), evidențiind un segment redus de populație vârstnică trăind singură. Aceasta poate fi interpretată ca un indiciu al coeziunii familiale tradiționale, în care persoanele vârstnice locuiesc preponderent cu familia, dar și al prezenței relativ înalte a populației tinere comparativ cu alte localități din țară. Având în vedere **tendințele demografice recente** putem anticipa că **recensământul din 2024 va evidenția o scădere a proporției gospodăriilor cu copii și o creștere a gospodăriilor formate din vârstnici**, în concordanță cu fenomenul de îmbătrânire demografică și scădere a natalității observat la nivel național și local.

Datele prezentate în *Tabelul 9* evidențiază o imagine complexă a structurii gospodăriilor din satul Ghidighici pentru perioada 2023/2024, reflectând atât elemente de stabilitate familială, cât și manifestări ale vulnerabilității sociale și ale procesului de îmbătrânire demografică. Numărul total de gospodării este de 1470, dintre care 1200 sunt familii cu copii, ceea ce reprezintă aproximativ 81,6%. Această pondere ridicată sugerează menținerea unui profil demografic relativ activ, în care familia cu copii continuă să joace un rol central în organizarea socială. Totuși, analiza detaliată a structurii acestor familii indică anumite nuanțe importante. Astfel, familiile monoparentale sunt în număr de 16, reprezentând circa 1,3% din totalul familiilor cu copii, o valoare relativ scăzută. În același timp, familiile numeroase (cu trei și mai mulți copii) însumează 60 de cazuri (aproximativ 5%), ceea ce confirmă existența unui segment redus de populație cu fertilitate mai ridicată, în contextul general al scăderii natalității. Pe de altă parte, dimensiunea socială a analizei scoate în evidență prezența unor grupuri vulnerabile. Numărul familiilor vulnerabile este de 80 (circa 5,4% din totalul gospodăriilor), în timp ce doar 39 de familii beneficiază de ajutor social (aproximativ 2,7%). Un alt element relevant este reprezentat de gospodăriile formate din bătrâni singuratici, care numără 55 de cazuri (aproximativ 3,7% din total). Această categorie evidențiază tendința de îmbătrânire a populației și posibilele efecte ale migrației, în special prin separarea generațiilor și creșterea numărului de vârstnici care locuiesc singuri. Situația respectivă implică riscuri sporite de izolare socială și necesită dezvoltarea serviciilor comunitare de suport. În ansamblu, structura gospodăriilor din satul Ghidighici reflectă un model familial predominant tradițional, dar aflat într-un proces gradual de transformare. Aceste tendințe subliniază necesitatea unor intervenții integrate de politici sociale și demografice, orientate spre susținerea familiilor, reducerea vulnerabilității și îmbunătățirea calității vieții populației.

Tabelul 9. Indicatori actualizați privind structura gospodăriilor, satul Ghidighici

Indicator	Date administrative, 2023/2024
Număr gospodării	1470
Număr familii cu copii	1200
Număr familii cu copii și un singur părinte (monoparentale)	16
Număr familii cu 3 copii și mai mulți (familii numeroase)	60
Număr familii vulnerabile	80
Număr familii care au beneficiar de ajutor social	39
Bătrâni singuratici (care locuiesc singuri în gospodărie)	55

Sursa: Fișa de date prezentată de APL.

Educația timpurie și învățământul școlar în satul Ghidighici

Pe parcursul anilor 2015–2024, În Ghidighici activează o singură instituție de învățământ preșcolar, cu 8 grupe. Numărul total de copii înscriși a prezentat însă fluctuații semnificative. În perioada 2015–2019, populația preșcolară depășea frecvent capacitatea instituției, ajungând până la 266 copii în 2019, ceea ce sugerează o cerere ridicată pentru locuri în grădiniță. În anul 2020, numărul de copii scade brusc la 200. În anii următori, între 2021 și 2024, se observă o scădere treptată a numărului de copii, de la 254 în 2021 la 221 în 2024, evidențiind o tendință descrescătoare a populației preșcolare, probabil influențată de scăderea natalității sau migrația familiilor cu copii din sat. Copiii de 0–3 ani au înregistrat creșteri inițiale până în 2019 (26 → 83), urmate de scăderi și fluctuații în perioada 2020–2024. Copiii de 4–5 ani au avut valori relativ stabile, între 104 și 126, iar grupa 6–7 ani a înregistrat scăderi semnificative în anii 2017–2019, urmate de stabilizare, reflectând efecte de cohortă și variații ale natalității din anii anteriori (*Anexa, Tabelul 3*).

Pe întreaga perioadă analizată, satul Ghidighici a beneficiat de o singură instituție școlară. Numărul claselor, inclusiv cabinetele de studiu și laboratoarele, a variat între 17 și 23. Observăm o scădere a numărului de clase în 2018/19 (17 clase) urmată de o creștere la 23 în 2020/21, ceea ce sugerează adaptarea infrastructurii școlare la fluctuațiile cohortelor de elevi sau reorganizarea internă a spațiilor existente. Numărul de **locuri disponibile pentru elevi** a variat între 460 și 840, în timp ce numărul total de elevi a fost semnificativ mai mic, între 288 și 390, ceea ce indică că școala dispune de o **capacitate suficientă pentru întreaga populație școlară**. La **clasele 1–4**: numărul elevilor a crescut de la 166 în 2015/16 la 210 în 2024/25, semnalând o **creștere treptată a populației tinere din localitate** sau o mai bună integrare a copiilor în învățământul primar. La **clasele 5–9**: numărul elevilor a crescut de la 129 la 180, reflectând atât efecte de cohortă, cât și continuitatea elevilor în gimnaziu. La clasele superioare (10–12) nu sunt raportate, ceea ce indică că instituția nu asigură învățământ liceal sau că elevii continuă studiile în alte localități. Elevii cu cerințe educaționale speciale au fost integrați treptat, în special în ultimii ani (3–9 elevi), iar elevii cu dizabilități au fost prezenți sporadic. Numărul absolvenților de gimnaziu a variat între 20 și 36 pe an, ceea ce reflectă dimensiunea mică a comunității și a cohortelor de elevi (*Anexa, Tabelul 4*).

Servicii sociale și serviciile medicale

Potrivit informațiilor oferite de APL la nivel de comunitate nu există nici un serviciu pentru vârstnici, evidențiind o vulnerabilitate instituțională majoră. În contextul în care datele anterioare indică existența unui număr semnificativ de vârstnici care locuiesc singuri, precum și o creștere a raportului de dependență al populației vârstnice, lipsa serviciilor specializate (îngrijire la domiciliu, centre de zi, asistență comunitară) amplifică riscurile de excluziune socială, izolare și deteriorare a stării de sănătate. Această situație este cu atât mai problematică în condițiile migrației populației tinere, care reduce capacitatea familiei de a asigura suport informal pentru persoanele în etate. Absența infrastructurii sociale dedicate vârstnicilor sugerează existența unui decalaj între

nevoile demografice reale ale comunității și oferta de servicii publice, ceea ce reflectă o insuficientă adaptare a politicilor locale la procesul de îmbătrânire demografică. În lipsa unor intervenții instituționale, povara îngrijirii este transferată aproape exclusiv asupra familiei sau rămâne neacoperită. Totodată în comunitate funcționează Centrul de Sănătate.

Migrație și piața muncii în satul Ghidighici

Fenomenul migrației în satul Ghidighici nu poate fi evaluat real, deoarece **migrația internă și cea externă nu sunt înregistrate oficial în totalitate**. În absența informațiilor privind plecările sau sosirile populației, nu este posibilă cuantificarea fluxurilor migratorii sau identificarea tendințelor migraționale în comunitate. Deși nu există date oficiale privind migrația internă și externă în satul Ghidighici, se poate considera că **tendențele generale observate la nivel național se aplică și aici**: o parte a populației migrează în străinătate în căutarea unor oportunități economice sau educaționale, iar alții se orientează spre municipiul Chișinău, ceea ce influențează structura demografică locală.

O componentă importantă a migrației în satul Ghidighici este **migrația de navetă**, în sensul că un număr semnificativ de locuitori își desfășoară activitatea profesională în municipiul Chișinău, dar își mențin reședința în Ghidighici. Această formă de migrație temporară influențează structura zilnică a populației și dinamica economică a satului, fără a modifica oficial evidențele demografice.

Satul Ghidighici este un sat periurban, apropiat de municipiul Chișinău, ceea ce îi influențează puternic dinamica economică și piața muncii. O mare parte a populației active practică migrarea de navetă, lucrând în Chișinău, în domenii diverse – comerț, servicii, educație sau construcții. Numărul locurilor de muncă disponibile local este limitat, iar activitatea agricolă este prezentă doar parțial. Economia locală depinde de proximitatea față de capitală, iar veniturile populației sunt influențate de salariile din muncă urbană. Migrația externă este de asemenea prezentă, mai ales în rândul tinerilor.

Concluzii și implicații pentru politici publice

Analiza profilului demografic al satului Ghidighici evidențiază o localitate aflată într-un proces de tranziție demografică, caracterizată prin tendințe mixte: pe de o parte, avantajele poziționării periurbane față de municipiul Chișinău, iar pe de altă parte, manifestarea unor procese tipice la nivel național, precum scăderea natalității, îmbătrânirea populației și reducerea populației active.

Datele RPL 2024 confirmă o restructurare semnificativă a profilului demografic al satului Ghidighici, marcată de discrepanțe față de estimările oficiale, îmbătrânire accelerată și o bază demografică tânără relativ slabă. Prezența fizică a unei populații mai numeroase decât cea recenzată administrativ, coroborată cu ponderea ridicată a persoanelor vârstnice și cu reducerea masei populației în vârstă activă, impune reconfigurarea politicilor publice locale.

Structura pe vârste reflectă o diminuare a populației tinere adulte (20–29 ani) și o creștere a ponderii vârstnicilor. Această situație indică riscuri pe termen mediu privind regenerarea demografică și sustenabilitatea economică. În același timp, raportul de dependență în creștere (de la 60,2% la 80%) semnalează o presiune tot mai mare asupra populației active, determinată în special de creșterea dependenței vârstnicilor. Această evoluție este amplificată de tendințele negative ale mișcării naturale, caracterizate prin scăderea natalității și alternanța între sporul natural pozitiv și negativ, cu episoade recente de declin accentuat.

Structura gospodăriilor confirmă menținerea unui model familial predominant tradițional, dar evidențiază totodată apariția unor vulnerabilități sociale, inclusiv familii vulnerabile insuficient acoperite de sistemul de protecție socială și un număr semnificativ de vârstnici care locuiesc singuri. Lipsa serviciilor sociale dedicate vârstnicilor constituie o problemă critică în condițiile îmbătrânirii populației și ale migrației tinerilor.

În domeniul educației, infrastructura existentă este relativ stabilă, însă dinamica descrescătoare a populației preșcolare și fluctuațiile efectivelor de copii indică necesitatea unei

planificări mai flexibile. Totodată, sistemul educațional local dispune de capacitate suficientă la nivel școlar, dar nu acoperă ciclul liceal, ceea ce determină mobilitatea elevilor către alte localități.

Din perspectiva economică, Ghidighici funcționează ca o localitate periurbană dependentă de Chișinău, cu un nivel ridicat de migrație de navetă și oportunități limitate de angajare locală. Această dependență reduce autonomia economică a localității și valorificarea potențialului forței de muncă locale.

În acest context, se impune o abordare integrată a dezvoltării locale, bazată pe următoarele direcții strategice:

Dezvoltarea serviciilor pentru vârstnici - crearea serviciilor de îngrijire la domiciliu și a centrelor de zi; dezvoltarea programelor comunitare de incluziune socială pentru reducerea izolării etc.

Adaptarea sistemului educațional prin ajustarea capacității instituțiilor preșcolare la dinamica populației; dezvoltarea serviciilor educaționale incluzive.

Dezvoltare economică locală prin stimularea investițiilor locale și crearea locurilor de muncă în comunitate; susținerea antreprenoriatului local, în special pentru tineri; valorificarea poziției periurbane prin integrarea în economia municipiului Chișinău.

Gestionarea migrației și valorificarea potențialului uman prin atragerea populației tinere prin îmbunătățirea condițiilor de trai; dezvoltarea infrastructurii și serviciilor publice pentru creșterea atractivității localității; monitorizarea mai eficientă a fenomenului migrației.

Satul Ghidighici dispune de un potențial semnificativ de dezvoltare datorită proximității față de Chișinău, însă valorificarea acestuia depinde de capacitatea autorităților locale de a răspunde adecvat provocărilor demografice. Adaptarea politicilor publice la noile realități — îmbătrânire, mobilitate crescută și schimbarea comportamentelor familiale — este esențială pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și a unei calități ridicate a vieții populației.

Anexe

Tabelul 1. Repartizarea populației satului Ghidighici pe grupe de vârstă și sexe, datele RPL 2024

Vârsta	Bărbați	Femei	Total
0-4	189	170	359
5-9	211	226	437
10-14	219	182	401
15-19	150	166	316
20-24	105	103	208
25-29	94	113	207
30-34	159	194	353
35-39	222	252	474
40-44	225	208	433
45-49	186	201	387
50-54	147	142	289
55-59	117	159	276
60-64	144	205	349
65-69	131	199	330
70-74	104	183	287
75-79	34	49	83
80+	17	34	51
Total	2454	2786	5240

Sursa: Biroul Național de Statistică

Tabelul 2. Numărul populației cu reședință obișnuită, pe sexe și grupe majore de vârstă, satului Ghidighici, la începutul anului

	Total				Masculin				Feminin			
	Total	0-18 ani	19-56/61-62 ani	57/62-63 ani și peste	Total	0-18 ani	19-61/62 ani	62-63 ani și peste	Total	0-18 ani	19-56/59 ani	57/60 ani și peste
2014	4825	1158	3010	657	2376	609	1565	202	2449	549	1445	455
2015	4831	1144	2982	705	2383	602	1564	217	2448	542	1418	488
2016	4767	1114	2891	762	2357	590	1523	244	2410	524	1368	518
2017	4709	1113	2792	804	2299	574	1468	257	2410	539	1324	547
2018	4680	1139	2706	835	2253	584	1413	256	2427	555	1293	579
2019	4638	1125	2701	812	2229	580	1399	250	2409	545	1302	562
2020	4578	1104	2628	846	2187	561	1365	261	2391	543	1263	585
2021	4589	1108	2631	850	2187	566	1348	273	2402	542	1283	577
2022	4564	1106	2560	898	2165	569	1300	296	2399	537	1260	602
2023	4544	1102	2555	887	2147	562	1281	304	2397	540	1274	583
2024	5208	1469	2748	991	2454	757	1358	339	2754	712	1390	652
2025	5236	1465	2758	1013	2403	755	1294	354	2833	710	1464	659

Sursa: Biroul Național de Statistică/banca de date

Tabelul 3. Institutii de educatie timpurie pe Indicatori, satul Ghidighici

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Numarul de institutii	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Numarul de grupe (inclusiv cabinete, sali pentru ocupatie)	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
Suprafata incaperilor grupelor (inclusiv a cabinetelor, salilor pentru ocupatie) (metri patrati)	101	101	101	101	101	101	101	101	101	101
Numarul de locuri pentru copii	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Numarul de copii - total	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200
Numarul de copii - total	265	253	250	263	266	200	254	240	227	221
Numarul de copii de 0-3 ani	26	32	69	73	83	41	59	63	62	57
Numarul de copii de 4-5 ani	125	104	125	124	125	102	126	120	110	109
Numarul de copii de 6-7 ani	114	117	56	66	58	57	69	57	55	55
Numarul de copii cu cerinte educationale speciale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul de copii cu dizabilitati	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul de copii in grupe cu destinatie speciala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul de pedagogi/cadre didactice - total	18	18	19	19	19	19	-	19	19	19
Numarul de directori	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Numarul de educatori	16	16	17	17	16	16	16	16	16	16
Alti pedagogi	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2

Sursa: Biroul Național de Statistică

Tabelul 4. Instituții și elevi în învățământul primar și secundar general pe Indicatori, satul Ghidighici

S. Ghidighici

	201 5/1 6	201 6/1 7	201 7/1 8	201 8/1 9	201 9/2 0	202 0/2 1	202 1/2 2	202 2/2 3	202 3/2 4	202 4/2 5
Numarul de institutii	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Suprafata totala a incaperilor scolare (metri patrati)	142 9	142 9	142 9	142 9	142 9	142 9	142 9	143 0	143 0	143 0
Numarul de clase (inclusiv cabinetele de studii si laboratoare)	19	19	19	17	17	23	23	22	22	22
Suprafata claselor (inclusiv a cabinetelor si laboratoarelor) (metri patrati)	106 8	108 3	108 3	108 3	108 3	108 3	108 3	108 4	108 4	108 4
Numarul de locuri pentru elevi	840	840	840	560	560	460	460	460	460	460
Numarul elevilor - total	295	293	290	288	303	319	341	367	382	390
Numarul elevilor - clasele 1-4	166	162	157	150	155	163	185	212	210	210
Numarul elevilor - clasele 5-9	129	131	133	138	148	156	156	155	172	180
Numarul elevilor - clasele 10-11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul elevilor - clasele 12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul elevilor din clasele 1 care au fost incadrati in programe de educatie prescolara	44	50	29	39	50	47	52	59	53	51
Numarul de elevi cu cerinte educationale speciale	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9
Numarul de elevi cu dizabilitati	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Numarul de elevi in scoli pentru copii cu deficiente in dezvoltarea intelectuala sau fizica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Numarul total de absolventi, la inceputul anului de studii	36	26	27	20	24	29	28	28	31	28
Numarul de absolventi ai gimnaziilor	36	26	27	20	24	29	28	28	31	28
Numarul de absolventi ai liceelor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Sursa: Biroul Național de Statistică